

Svenskt lógvatak

TAD vóru forkunnug tíðindi hjá føroyingum at fáa, at mentamálanevndin hjá svenska ríkisdegnum einmælt hevði mælt ríkisdegnum til at samtykkja at Kongsbókin við Seyðabrævinum og øðrum fornbrøvum skal flytast til Føroya. Sum kunnugt eiga vit eingi fornbrøv í Føroyum. Tey fornbrøv, sum eru til og hava samband við Føroyar eru í útlandum og tað hevur verið hildið at vera bæði harmiligt og lægið.

SEINASTA fjórðingsöldin hevur verið merkt av stórarí tiligari framgongd — alt gott um tað. Men hetta tíðarskeið hevur eisini verið sermerkt av eini mestsum ótamdari materialismu — nakað, sum ikki er gott fyri fólk. Vit hava væl øll meira ella minni verið greið yvir vandan við hesari materialismu og tí hevur verið roynt frá mongum síðum at byrgt upp fyri tí vanda, sum materialisman er fyri andalig og mentunarlig virði. Eini hyggjuráðini hava verið og eru framvegis at reka ein fruktugóðan og virknan mentunarpolitikk. Hetta hevur í roynd og veru eydnast betur, enn vit kanska dagliga hugsa um og viðurkenna.

LÍTA vit nærri at støðuni, so er ikki so heilt lítið komið burtur úr hóast alt. Vit hava í toliligari semju økt heilt munandi um almennu játtanirnar til vísindi, bókmentir og list eins og til útúgvingarverkið. Innan hesar játtanir hava vit útbyggt skúlarnar, Fróðskaparsetrið, skapt betri umstøður fyri skrivandi fólk og útinnandi listafólk. Vit hava stovnst leikpall Føroya og vit hava eitt blómandi fríðarliv undir fríðarlógini. Hetta er alt neyðugt, um vit skulu standa í-

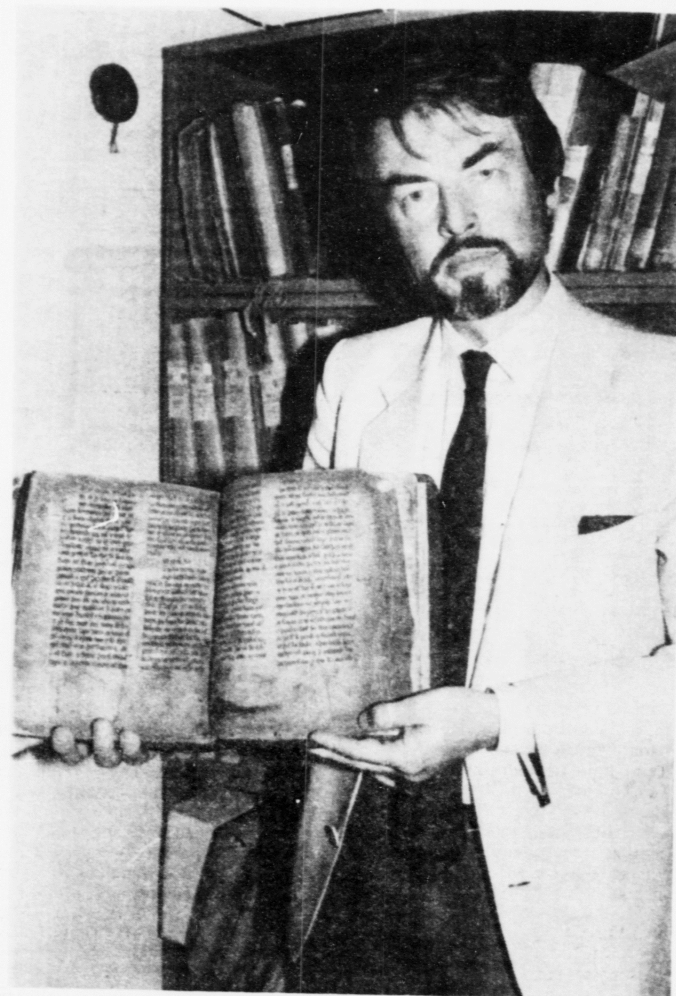
móti tí mentunarliga trýsti, sum kollveltingin innan fjølmiðlarnar leggur á okkum.

MEN okkum tørvar meira. Sum ongantið áður er tørvur á at styrkja og stimbra mentunarligt virksemi á øllum økjum, tí avbjóðingarnar fara bert at gerast alt størri. Tað er í hesum samanhangi vit skulu síggja lógvatak svia. Teir hava ikki bert slakað fyri nøkrum ynskjum, sum teir vistu føroyingar høvdu borið uppá í hundrað ár. Nei, skilafólkini í svensku mentamálanevndini hava skilt ta torferu mentunarligu støðu, sum allar smátjóðir eru staddar í og hava viljað gjørt sitt til at styrkja okkara støðu. At tað hevur hjálpt væl til, at dugnalig fólk í Føroyum hava hjálpt svensku politikarum til hesa støðutakan er bert ein heiður fyri báðar partar.

TAD er eingin ivi um, at hetta, at Kongsbókin við Seyðabrævinum og øðrum týðandi miðaldarhandritum kemur aftur til Føroya fer ivaleyst at stimbra áhugan millum granskarar og millum manna fyri føroyskari søgu, málfrøði og mentunarsøgu. Hetta fer eisini at stimbra okkara sjálvsálit sum mentað tjóð við langari og spennandi søgu.

VIT eiga tí at vera mentamálanevnd ríkisdagsins takksom fyri hesa vøkru gerð. Vit eiga eisini at takka teimum ríkisdagslimum, sum reistu málið á ríkisdegi. Somuleiðis eigur føroyska handritanevndin stóra tøkk uppiborna fyri vælfyrirleikað og vælgjort verk.

HÖSDAGURIN 7. desember er nevndaráliði sett á dagsskrá og alt bendir á, at tað verður samtykt uttan atkvøðugreiðslu. Hesin dagur verður ein stórur dagur í okkara

Nú kemur Seyðabrævið heim til Føroya. Børje Westlund er leiðari á handrita-deildini á Kongaliga Bókasavninum í Stokkhólm. Her visir hann okkum part av Seyðabrævinum, sum hann heldur føroyingar eiga at fáa aftur

søgu — ein dagur, sum vit eiga at minnst fyri tann vinskapi og tað

beinasemi, ið hóast alt ræður millum norðurlendsku tjóðirnar.

jamú

Vi alene vide

Nei, nú veit eg ikki, nú kom henda skrivningin um Hans Andrias-minnisvarðan niður á støðið — Omma tin, tað kanst tú sjálvur vera».

Tá ber ikki til at skifta orð.

Eg sibi til grein hjá Heðini Mortensen í Dimmalætting nú leygardagin.

Sum gamal nevndarlimur í Listafelagnum haldi eg, tað var — og vera — skylda mina at tala sök listafólksins.

Eg kallaði Jens Peter Kellermann fyri ein

modellør.

Ein modellørur er ein hjálparmaður hjá einum myndahoggara. Hann átekur sær t.d. at seta uppkast hjá myndahoggara upp í stóra stødd, síðani fer listamaðurin undir at gera myndina lidna. Hann kann arbeida viðari eftir livandi fyrmynd, forma út smálutir og yvirhøvar fullgera myndina.

Nú upplýsir Heðin Mortensen, at Kellermann er kendur listamaður, hevur sýnt fram víða hvar og

fingið virðislonir. Tað broytir tó ikki, at tá maðurin átekur sær vanligt modellørarbeiði, so er hann modellørur.

Vit mugu so bara vóna, at ið Kellermann haraftur at er listamaður, at tað hesa ferð verður eitt listaverk, sum kemur frá hansara hondum.

Ikki veit eg, hvør hevur sett Heðin Mortensen í býráðið. Eg kundi hugsað mær, at tað eru itróttar-fólk, tí tað er mest í sambandi við itrótt, ein hoyrir hann nevndan. Men kom-

in inn um gáttina er hann alt í einum vorðin ein Friðrikur VI. Honum nýtist ikki ráð frá nokrum. Ein hættislig framferð, antin tað er ein kommunu-ella landspolitikari.

Mentunarnevndarformaðurin heldur, at vanlig fólk hava eins væl skil á list sum listafólk. Eyðvitað tað, tað eru nógv gløgg og livandi fólk, ið hava gott skil á list. Ja, tað eru tey, sum hava væl betri skil á list enn listafólk. Men man ikki ein arkitektúr ella ein verk-

frøðingur vera góður í ráðum, tað okkurt skal byggjast — ella listafólk, tað okkurt skal prýðast. Fólk, sum dagliga arbeida við listini, baksast við listarligum spurningum og fylgja við í tí, sum fer fram í listaheiminum, hjá

okkum eins og úti í verðini, og soleiðis hava fortreytir fyri at kunna sam- anbera.

»At marknaðurin avger virðið?« nei, ikki í listini, so einfalt er tað ikki.

Janus Kamban

tjak og meiningar

Haldið **sosialin**